

48. møde.

Tirsdag den 9. februar kl. 14³⁰.

Formanden: I skrivelse af 4. d. m. meddeler udenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks opsigelse af den med Norge under 9. juli 1924 indgåede overenskomst angående Østgrønland.

Medlemmer af folketinget Gunhild Due, Morten Lange, Aksel Larsen og Skræppenborg-Nielsen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse.

Medlem af folketinget Gerda Møller har meddelt mig, at hun ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Kan ministeren oplyse, hvorfor der endnu ikke er foretaget endelig opgørelse og udbetaling af den erstatning, der tilkommer de lodsejere, der har afstået arealer i anledning af anlægget af fugleflugtslinjen på strækningen fra Nykøbing F. til Rødby Havn?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Udenrigsministeren (Per Hækkerup): Jeg har den ære for det høje ting at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om Danmarks opsigelse af den med Norge under 9. juli 1924 indgåede overenskomst angående Østgrønland.

Overenskomsten har sin oprindelse i den på daværende tidspunkt bestående meningsforskel mellem den danske og norske regering med hensyn til suveræniteten over Østgrønland. Ved overenskomsten etableredes en art modus vivendi vedrørende området, uden at det principielle spørgsmål om suveræniteten blev afgjort — dette problem fandt først sin afgørelse ved den af Den

internationale Domstol i Haag i 1933 afsagte dom vedrørende den juridiske berettigelse af den af Norge proklamerede okkupation af dele af Østgrønland. Efter denne dom kunne Danmarks suverænitet over hele Grønland ikke længere fra et retligt synspunkt drages i tvivl.

Overenskomsten, der omfatter størstedelen af Østgrønland, giver adgang til fangst, fiskeri og jagt i de østgrønlandske farvande og i land, i hvilken forbindelse der kan tages grund i besiddelse til brug; endvidere hjemles der adgang til oprettelse af stationer for vejrværning, telegraf og telefon samt anlæg i videnskabeligt og humanitært øjemed.

Overenskomstens gyldighed blev ikke berørt af Haagdommen, og den norske virksomhed kunne således fortsættes også i årene efter 1933. Siden 1959 har der dog ikke været nogen norsk aktivitet i selve Østgrønland, når bortses fra, at en privat norsk ekspedition i sommeren 1964 berejste landet for at afbryde forældelsesfristen for brugsretten til de tidligere af norske fangstmænd benyttede arealer.

Østgrønlandsoverenskomsten trådte i kraft den 10. juli 1924 med en gyldighedsperiode på 20 år, der automatisk forlænges for tilsvarende tidsrum, medmindre den opsiges af en af parterne senest 2 år før udløbet af en 20 års periode. Første gang, opsigelsesspørgsmålet var aktuelt, var under krigen, og på grund af de unormale forhold blev der efter krigen truffet visse aftaler mellem Danmark og Norge om opsigelses- og ophørsterminerne, således at forholdet i dag er, at slutdatoen for den løbende gyldighedsperiode er 10. juli 1967, medens opsigelsesfristen udløber den 10. juli 1965.

Hvorledes man i Grønland ser på Østgrønlandsoverenskomsten kom klart til udtryk, da spørgsmålet om dens opsigelse i 1963 blev forelagt Grønlands landsråd med henblik på en udtalelse til brug for regeringens kommende overvejelser af sagen. I landsrådets udtalelse af 24. august 1963, der vil ses gengivet i sin helhed i bemærkningerne til forslaget, blev det sagt, at den særordning, der gælder i Østgrønland, ikke harmonerer med Grønlands, specielt Østgrønlands status som en ligestillet del af Danmark.

Regeringen må dele landsrådets syns-